POLJSKE LEGIJE

ne sprejemajo nikakih avstrijskih prostovoljcev več. Tako so odredile državne oblasti. Legije bodo skrbele, da dobijo prostovoljce iz Ruske Poljske. Sedaj ravno sestavljajo 4. legionarski polk.

*

PREPOVEDANO UŽIVANJE ALKOHOLA VOJAŠKIM TRANSPORTOM NA ŽELEZNICAH.

Vojno ministrstvo je izdalo vsem poveljnikom železniških črt ukaz, ki prepoveduje vsem vojaškim transportom uživanje alkohola. Vojakom se sme z redkimi izjemami ponujati le mineralna voda, limonade in druge brezalkoholne pijače, mleko itd.

*

Bog nas čuvaj mater, ki niso matere, očetov, ki niso očetje! Bog nas čuvaj nasilstva pedagogov, ki niso pedagogi!

*

Ceste, vodovodi, elektrarne, bolniščnice in noriščnice so neobhodno potrebne, zato je povsem naravno, da ne štedijo denarja zanje. Kadar pa gre za šolo, ki je vsakemu narodu še dosti bolj potrebna, kriče vsi vprek: »Kje naj vzamemo denar!«

*

Konjem, volom, kravam in backom zidajo krasne hleve, kvasu naroda, dečkom in deklicam, zadoščajo naj luknje in brlogi.

*

(Daje.)

IZJEMNA DOLOČILA ZA VPOKLICANE SREDNJEŠOLCE.

Korespondenčni urad poroča: Zaradi odrejenega vpoklicanja letnikov 1895 in 1896 k črnovojniški službi z orožjem je odredil naučni minister za dijake srednješolskih zavodov še sledeča nadaljna izjemna določila: Vpoklicanim letnikom, vštevši letnik 1896, pripadajočim dijakom predzadnjega ali kakega drugega razreda (letnika) kake srednje šole, učiteljišča, trgovske akademije ali navtične šole, se izroči v slučaju dejanjskega vpoklicanja k aktivnemu vojaškemu službovanju predčasno letno izpričevalo, če so v zadnjem semestru tako napredovali, da bi v slučaju nadaljevanja šolskega leta dobili usposobljenostno izpričevalo za višji razred in če so obiskovali zavod do njihovega faktičnega vpoklicanja k aktivni vojaški službi. — Privatisti smejo k izpitom predčasno.

*

SREDNJEŠOLCI IN ČRNOVOJNIŠKA SLUŽBA.

Korespondenčni urad poroča: Zaradi odrejene pritegnitve v letih 1895. in 1896. rojenih k črnovojniški službi, je naučni minister odredil za učence srednjih šol nekatere nadaljne izjemne določbe. Tako se učenci rojstnih letnikov 1895. in 1896. v 8. gimnazijskem in 7. realskem razredu ter učiteljiščniki 4. letnika, če so bili potrjeni, pripuščajo k zrelostnemu izpitu ob svoječasnih pogojih. Nadalje se osmošolci, oziroma sedmošolci rojstnega letnika 1897., če se pripravijo za prostovoljen vstop v oboroženo silo, takoj pripuščajo k zrelostnemu izpitu.

*

DELO SLOVENSKEGA UČITELJSTVA ZA »RDEČI KRIŽ«.

Franc Klinar, učitelj v p. v Ljubljani, 5 K; popust od plače učiteljstva v Leskovcu 5 K 40 vin.; isto od učiteljstva v Št. Rupertu 12 K 19 vin.; šolsko vodstvo Mokronog 11 K; šolsko vodstvo Cerklje 6 K 90 vin.; krajni šolski svet Vrhnika 50 K; Anton Skala, nadučitelj v Vipavi, zbirko 72 K; ljudska šola Poljane 15 K; Josip Kreiner, učitelj v Srednji Vasi, 10 K; šolarji v Stanjah pri Kamniku 20 K; učiteljica Jadviga Strelova nabrala med občani na Vogrskem 30 K; šolsko vodstvo pri Št. Martinu v Brdih nabralo 382 K 30 vin.; čisti dohodek Ganglovih iger »Filozof« in »Dediščina« v Idriji 120 K; čisti dohodek Ganglove drame »Sin« v Šent Petru na Krasu 300 K; učiteljica Antonija Šijančeva v Svetinjah pri Ormožu nabrala 152 K 55 vin.; učno osobje osemrazrednice v Spodnji Šiški za januar in februar t. l. 10 K; skupaj 1202 K 34 vin.

V zadnji številki izkazanih	K 21940:66
Danes izkazanih	K 1202:34
Doslej nabranih	**K 23143:00**

Prosimo nadaljnih obvestil, oziroma izpopolnil dosedanjih izkazov!

Hermina Stritarjeva roj. Ravnikarjeva.

V tem, ko divja skoro po vsej zemlji bojna vihra, ko ima kruta smrt toli bogato žetev, poseže zopet z nemilo roko v naše vrste ter zamori nadepolno življenje, ugrabi marljivo tovarišico-učiteljico, uropa ljubečemu soprogu blago družico in vrlo gospodinjo, nežnima otrokoma dobro mamico, šolski mladini pa skrbno vzgojevalko...

Ni je več med nami gospe Hermine Stritarjeve, roj. Ravnikarjeve, učiteljice v Št. Vidu. Nenadna smrt! Marljivo vršeča še dne 26. prosinca t. l. svojo naporno službo, pride po pouku domov, tožeča o slabosti leže, a ne vstane več. Zaman je bila vsa zdravniška pomoč! Smrtni dih je obsenčil njeno čelo! Poteka nit življenja! Dne 29. prosinca se preseli blaga duša v rajske višave!

Bliskoma se raznese žalna vest po okolici in pretrese srca sorodnikov, prijateljev in znancev. Bridko žaluje ob mrzlem truplu drage rajnice ljubeči soprog, neutešljivo plakata osiroteli sinko in hčerka, a bledo je lice in mrtvo oko one, ki je bila sama ljubezen in solnce srečne ter zadovoljne obitelji.

Nenadno je zadel kruti udarec nemile usode rodovino in prijatelje. Saj je bila rajnica v najboljših letih, stara komaj 43. let. Rojena je bila dne 30. januarja l. 1872 v Vipavi na Kranjskem. Po dovršenih študijah je služila na šolah v Št. Jerneju in Stranicah v Konjiškem okraju, potem pa v Braslovčah. Ondi se je poročila s takratnim učiteljem Josipom Stritarjem, sedanjim nadučiteljem v Št. Vidu. Po preselitvi v Št. Vid je živela le soprogu in otrokoma — sinku in hčerki. Bila je vzorna gospodinja ter je posvečala največjo skrb vzgoji svojih otrok. V šoli pa je bilo njeno delovanje nad vse vrlo, dosezala je pri pouku lepe uspehe, bila je ljubljenka v vzgojo ji izročenih otrok. A polna je bila mera njenih zaslug, plemenito delo dovršeno. Odša je po plačilo v dežele miru in nekaljene sreče.

O splošni priljubljenosti drage rajnice priča mnogoštevilno spremstvo na poti v tihi kraj, v hladno gomilo. Ljubko obseva prijazno zimsko solnce pogrebni izprevod, poslavlja se rahlo božajoč s poslednjimi žarki krsto, odičeno z venci, ki so jih poklonili oni, ki so ji bili dragi v življenju. Srebrni venec je poklonilo nepozabni tovarišici učiteljsko društvo, ki je nad vse cenilo trudoljubivo delovanje vrle učiteljice. Zares težko je slovo od dragega bitja! Bridka bol stiska srce! Solza zastane zaradi toge prebridke! Ledeno zazebe v srce, ko udari votlo prva gruda na krsto! Krčeviti jok otrok, vroče solze prijateljev in znancev! Nikjer tolažbe srcu ni! A uteha je pri Bogu! Nada snidenja nad zvezdami umiri burna srca, duša se vda volji Stvarnika. Viharna bolest se umakne tihi žalosti. »Blagor ji, ki se spočije,« zapojo pevci-učitelji. Da, blagor Tebi, draga tovarišica! Našla si mir po trudapolnem delu! V senci stoletnih hrastov, v zavetju črnih jelk bo spavalo Tvoje telo, a duh Tvoj bo užival v rajskih višavah neizmerno radost! Blagor Ti! Počivaj sladko v blaženem miru! Tiho izzveni poslednji akord. Tiho je slovo od soproge, matere, sorodnice, učiteljice, prijateljice in družabnice. Še en pogled novi gomili, globoki vzdih! Tvoji, draga tovarišica, se vračajo zopet v življenje, a Tebi ohranijo nepozaben spomin...

Št. Vid pri Grobelnem, dne 7. svečana 1915.

Franjo Pogačnik, učitelj.

Slovenska Šolska Matica.

Knjige za l. 1914 so se zaradi vojnih razmer zakasnile. Več poverjenikov je mobilizovanih; zato je bilo treba iskati namestnikov, a še teh ni mogoče povsod dobiti. Marsikdo je zaposlen, nekateri so pa tudi prekomodni in se nečejo žrtvovati v korist našemu šolstvu. Število članov letos pada v vseh okrajih, ker je veliko učiteljev v vojni; pa tudi revščina trka na vrata vsled nastalih draginjskih razmer; zato naj bi pa častite koleginje priskočile na pomoč. Brez žrtev ni uspeha. Navzlic vsem tem razmeram je vendarle že 49 poverjenikov storilo svojo dolžnost ter so se potrudili, da so nabrali v današnjih razmerah še precej članov. Tisti, ki so v vojni, se bodo zglasili pozneje, ko se srečno povrnejo z bojišča. In to jim od srca želimo! Pet poverjenikov se še ni odzvalo; prosimo, naj store to čim preje. Knjige se pridno tiskajo in bodo kmalo izšle. **Članarina se pošilja lahko tudi kar naravnost na naslov S. Š. M. v Ljubljano.**

Književnost.

Najbolj zanimiv in najboljši slovenski ilustrovani tednik so »Tedenske Slike«, ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih dogodkih, priobčuje tudi slike **padlih junakov**, ki so žrtvovali kri in življenje za domovino. List »Tedenske Slike« priobčuje tudi pesmi, povesti, jako zanimiv lep detektivski roman itd. itd. Priporočamo vsem, da si naroče list »Terenske Slike«. Izhaja v Ljubljani ter stane četrtletno 2 K 50 vin. Posamezne številke se pa dobe tudi po trafikah in knjigarnah po 20 vin. izvod. Kupujte in zahtevajte povsod ilustrovani list »Tedenske Slike!« — Tovariši, tovarišice, razširjajte list »Tedenske Slike« in pridobivajte mu naročnikov!

Iz naše organizacije.

Štajersko'

Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo. — Ker je tovariš Fran Voglár mobiliziran, prevzame tajniške posle »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju« tovariš R. Wudler. Vse zadeve je odzdaj začasno nasloviti: »Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga,« Liboje, pošta Petrovče pri Celju.

Otroci bi sploh ne smeli piti zrnate kave, temveč le dobro mleko s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Če se pije gorka ali mrzla, vselej je Kathreinerjeva popolnoma neškodljiva, ugajajoča in sprtio svoje priprave iz najboljšega slada jako krepilna.

Vprašajte, prosim, o tem Svojega hišnega zdravnika.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v četrtek, dne 4. marca 1915. l., in sicer ob 11. uri dopoldne v ormoški okoliški šoli po nastopnem vzporedu:

1. Pozdrav predsednikov;
2. Vodja c. kr. okrajnega glavarstva v Ptuju in predsednik ormoškega okrajnega šolskega sveta izroči gospé Ani Rosinovi, učiteljici ženskih ročnih del na ormoški okoliški šoli, častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.
3. Ljudska šola in dosedanja vojna. Metodična razprava, podava tov. Anton Kosi, nadučitelj v Središču.
4. Zapisnik zadnjega zborovanja;
5. Društvene zadeve;
6. Slučajnosti.

Občni zbor se je z ozirom na vojni čas odložil na poznejši čas.

Zaeno se poroča, da je meseca februarja 1915 darovala za podporni sklad učiteljskih vojaških rodovin:

a) šola pri Sv. Bolfenku	3 K — h,
b) šola pri Veliki Nedelji	3 K — h,
c) šola pri Sv. Miklavžu	2 K 50 h,
d) šola Ormož-okolica	1 K — h,
skupaj . .	9 K 50 h,

kateri znesek se je 15. februarja 1915 poslal Zvezinemu blagajniku.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem naznanja svojim včlanjenim društvom, da je povodom izplačila plač dne 1. februarja 1915. leta darovalo za sklad učiteljskih vojaških rodovin:
a) gornjegrajsko učiteljsko društvo K 5,
b) šolsko vodstvo Sv. Duh v Halozah K 6,
c) ormoško učiteljsko društvo K 9:50, skupaj K 20:50.

Z v januarju 1915 v ta namen nabranim zneskom K 28:50 je torej ta sklad narastel na K 49:00. Ker je ta znesek za razdelitev premajhen, počakamo do meseca marca 1915. **Vodstvo.**

Trst,

Občni zbor Tržaškega učit. društva se je vršil dne 7. februarja ob — za sedanje kritične čase— res častni udeležbi. Prevladale so po številu kakor udeležnice naše ljubeznive tovarišice, ki so ravno s tem svojim zanimanjem za društvene zadeve pokazale svojo enakovrednost s tovariši, da, celo nadvrednost nad onimi tovariši, ki bi bili tudi lahko prišli, a jih je zadrževala komodnost, ali pa so jih zadrževali malenkostni predsodki, ki se jih še vedno ne morejo otresti. Zborovanje je pričelo ob 10½. in gladko izteklo opoldne.

Predsednikov pozdrav je veljal v prvi vrsti onim tovarišem, ki stoje na bojnem polju. Izroča nato pozdrave tov. St. Ferluge, ki nujno zadržan danes ni mogel priti. Dalje je omenil predsednik, da se je delovanje sedanjega odbora omejilo na mesece med 1. marcem, ko je bil odbor izvoljen, ter koncem junija, po katerem so nastopili občeznani svetovni dogodki, ki so prekinili vsakršno društveno delovanje. O delu v teh štirih mesecih, lani s tolikim hrupom izvoljenega odbora, je poročala namesto zadržanega tajnika tov. Samca tovarišica Val. Koširjeva. Iz poročil posnamemo:

Obsežen delovni program si je bil začrtal novi odbor in zastavil je krepko svoje sile v vseh zamislenih smereh. Že je tu in tam obetal marsikateri cvet nadebuden sad, ko so orjaški pojavi na evropskem pozorišču ustavili tudi to skromno delo, kakor marsiktero drugo. Povzeli ga bodo morda nekoč naši »mladi«, ki zdaj stoje v strelnih jarkih. Povzeli in nadaljevali, nekoč, morda — bog zna! Tako je delo odbora »mladih« nedokončano, nepopolno.